

Sociale economie

De sociale economie bestaat uit een verscheidenheid van bedrijven en initiatieven die in hun doelstellingen de realisatie van maatschappelijke meerwaarde voorop stellen. De volgende basisprincipes worden daarbij vooropgesteld: voorrang van arbeid op kapitaal, democratische besluitvorming, maatschappelijke inbedding, transparantie, kwaliteit en duurzaamheid. In dit overzicht focussen we ons op erkende sociale economie maatregelen of initiatieven.

Samenvatting

- ✿ Groei van tewerkstelling binnen lokale diensteneconomie, sociale werkplaatsen en arbeidszorg
  - ✿ 365 werknemers in sociale werkplaats
  - ✿ 145 werknemers in lokale diensteneconomie
  - ✿ 161 werkenden in arbeidszorg
- ✿ Daling van tewerkstelling in beschutte werkplaatsen en invoegondernemingen
  - ✿ 919 werkenden in beschutte werkplaatsen (2010)
  - ✿ 149 werkenden in invoegondernemingen
- ✿ Verminderd gebruik van ondersteuningsmaatregelen
- ✿ Kenmerken van werknemers verschillen erg naar gelang het sociale economie initiatief
  - ✿ Aandeel allochtonen is zeer laag

1 Tewerkstellingsgroei varieert van sociale economie initiatief

Niet alle sociale economie initiatieven zien de laatste jaren een groei van het aantal werknemers. Bij de sociale werkplaatsen¹, lokale diensteneconomie² en arbeidszorg³ neemt het aantal Kempense tewerkgestelden toe. Het aantal Kempenaren dat tewerkgesteld is bij een sociale werkplaats is gegroeid tot 365 Kempense werknemers in 2012. Ook de tewerkstelling in de lokale diensteneconomie groeit sinds zijn opstart in 2008. In het opstartjaar 2008 werkten 44 Kempenaren in een lokale diensteneconomie initiatief, in 2012 waren het er al 145. In 2012 waren 161 mensen tewerkgesteld via arbeidszorg initiatieven.

De beschutte werkplaatsen⁴ zien sinds 2008 een lichte daling in het aantal Kempense tewerkgestelden. In 2008 waren het 1.017 werknemers in 2010 een kleine honderd minder, nl. 919 (*noot: hier zijn geen recentere data ter beschikking*). Ook bij de invoegbedrijven⁵ is er een daling in het aantal tewerkgestelde Kempenaren. In 2007 werkten 232 Kempenaren als invoegwerknemer in 2012 waren er dat nog 149.

¹ Sociale werkplaats = initiatief dat een bedrijfsactiviteit ontwikkelt met werkgelegenheid voor zeer moeilijk bemiddelbare werkzoekenden in een beschermde werkomgeving.

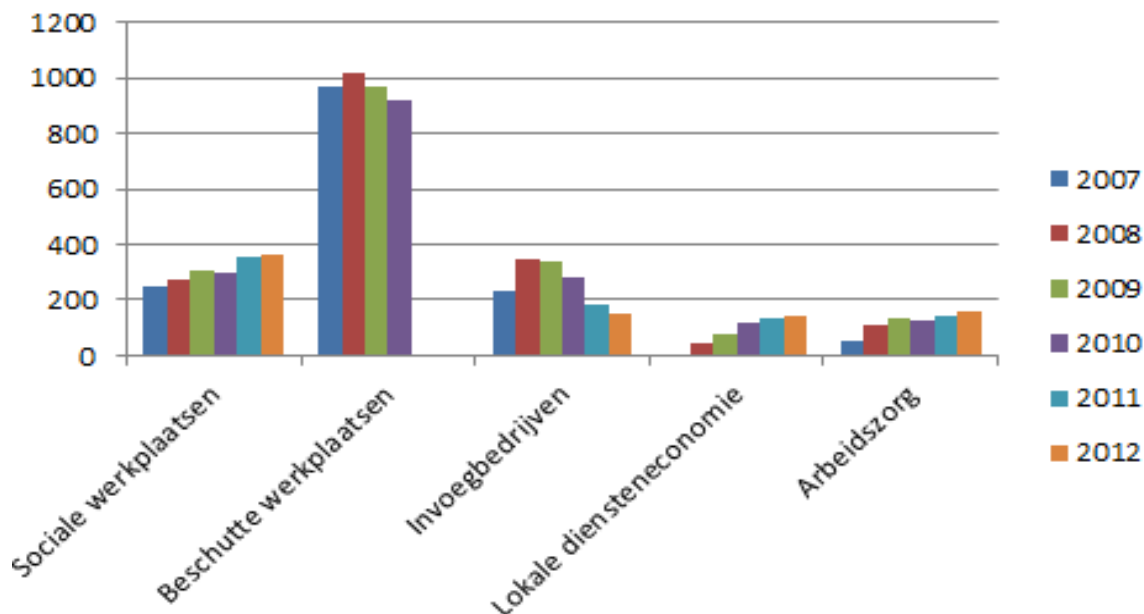
² Lokale Diensteneconomie beoogt een koppeling van de invulling van lokale noden aan de lokale werkgelegenheid voor mensen die moeilijk hun weg vinden naar de arbeidsmarkt.

³ Arbeidszorg = begeleide onbezoldigde tewerkstelling op maat voor personen die niet meer of nog niet in het betaalde economische of beschermde tewerkstellingscircuit terecht kunnen.

⁴ Beschutte werkplaats = een tewerkstellingsplaats voor personen met een arbeidshandicap die tijdelijk of definitief niet in het normaal economisch circuit terecht kunnen, waarbij personen met een handicap de prioritaire doelgroep vormen.

⁵ Invoegbedrijf = onderneming die bereid is kansengroepen een duurzame tewerkstelling te garanderen met aandacht voor opleiding en begeleiding in een arbeidsomgeving waar maatschappelijk verantwoord ondernemen centraal staat.

Deze cijfers, op basis van de meest actueel beschikbare data, maken deel uit van het Streekpact 2013-2018. Het Streekpact kan u consulteren op www.resockempen.be.

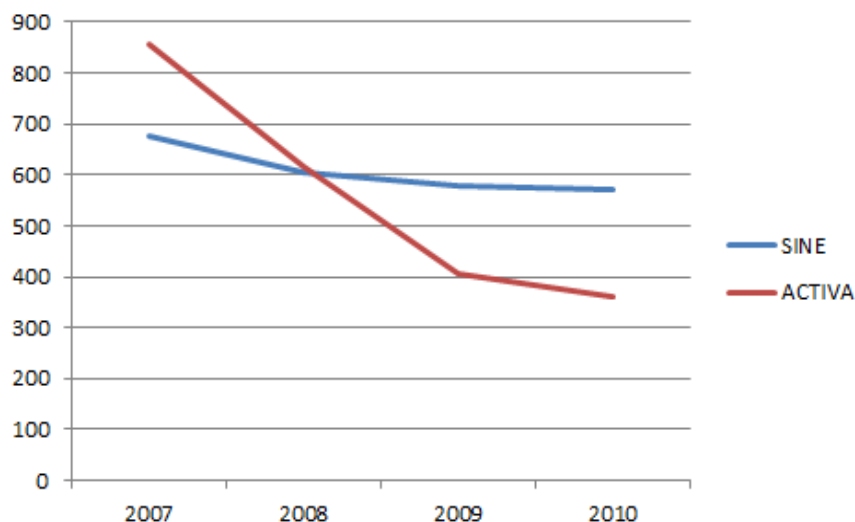

Figuur 1: Evolutie tewerkstelling van Kempenaren in sociale economie initiatieven, 2007-2012 (bron: Provincie Antwerpen en VSAWSE – verwerking RESOC Kempen)

2 Daling van het gebruik van ondersteuningsmaatregelen in de sociale economie

Kijken we naar de herinschakelings- of activeringsmaatregelen in de sociale economie dan zien we ook dat deze de laatste jaren minder toegepast worden.

Tussen 2007 en 2010 zijn er ca. 100 minder SINE⁶ ondersteuning geweest in het arrondissement Turnhout. Het aantal Activa⁷ werknemers is in drie jaar zeer sterk afgenomen, van 875 in 2007 naar 360 in 2010.

Figuur 2: Evolutie inzet tewerkstellingsondersteunende maatregelen in de sociale economie voor Kempenaren, 2007-2010 (bron: Provincie Antwerpen – verwerking RESOC Kempen)

⁶ De maatregel 'Sociale Inschakelingseconomie', afgekort SINE, bevordert, dankzij het actieve gebruik van de werkloosheidsuitkeringen, de herinschakeling van zeer moeilijk te plaatsen werklozen in de sociale inschakelingseconomie. De werkgevers die SINE-werknemers aanwerven kunnen van een RSZ-bijdragevermindering en een loonkostoelage genieten.

⁷ Het Activaplan is een tewerkstellingsmaatregel die voorziet in een vermindering van de patronale basisbijdragen voor de sociale zekerheid bij aanwerving van een werkzoekende. Deze vermindering wordt gekoppeld aan een activering van de werkloosheidsuitkering of maatschappelijke integratie bij de aanwerving van een werkzoekende die volledig uitkeringsgerechtigd werkloos is of die het leefloon geniet.

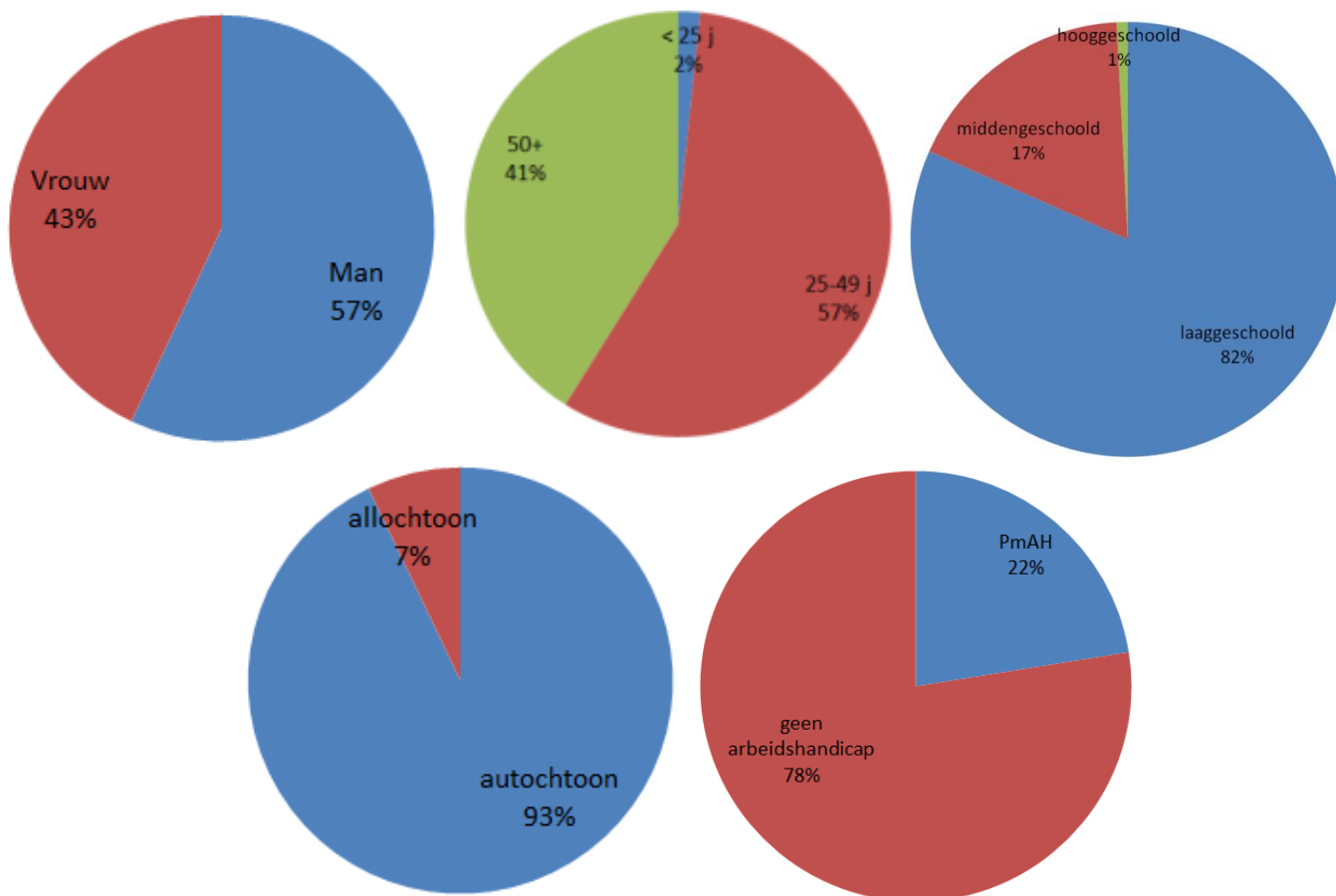

3 Profiel van de werknemer verschilt naargelang de tewerkstellingsplaats

Sociale werkplaatsen

Van de Kempenaren die in een sociale werkplaats werken zijn 57% mannen, 41% is ouder dan 50 jaar en 82% is laaggeschoold. Daarnaast is 7% allochtoon en heeft 22% een arbeidshandicap.

U vindt in onderstaande taartdiagrammen een profiel van de Kempenaren die in 2012 in de sociale werkplaatsen tewerkgesteld waren.

Figuur 3: Kenmerken van de Kempense werknemers binnen de sociale werkplaatsen, 2012 van links naar rechts geslacht, leeftijd, studieniveau⁸, autochtoon-allochtoon⁹, personen met of zonder arbeidshandicap¹⁰ (bron: monitor WSE – verwerking RESOC Kempen)

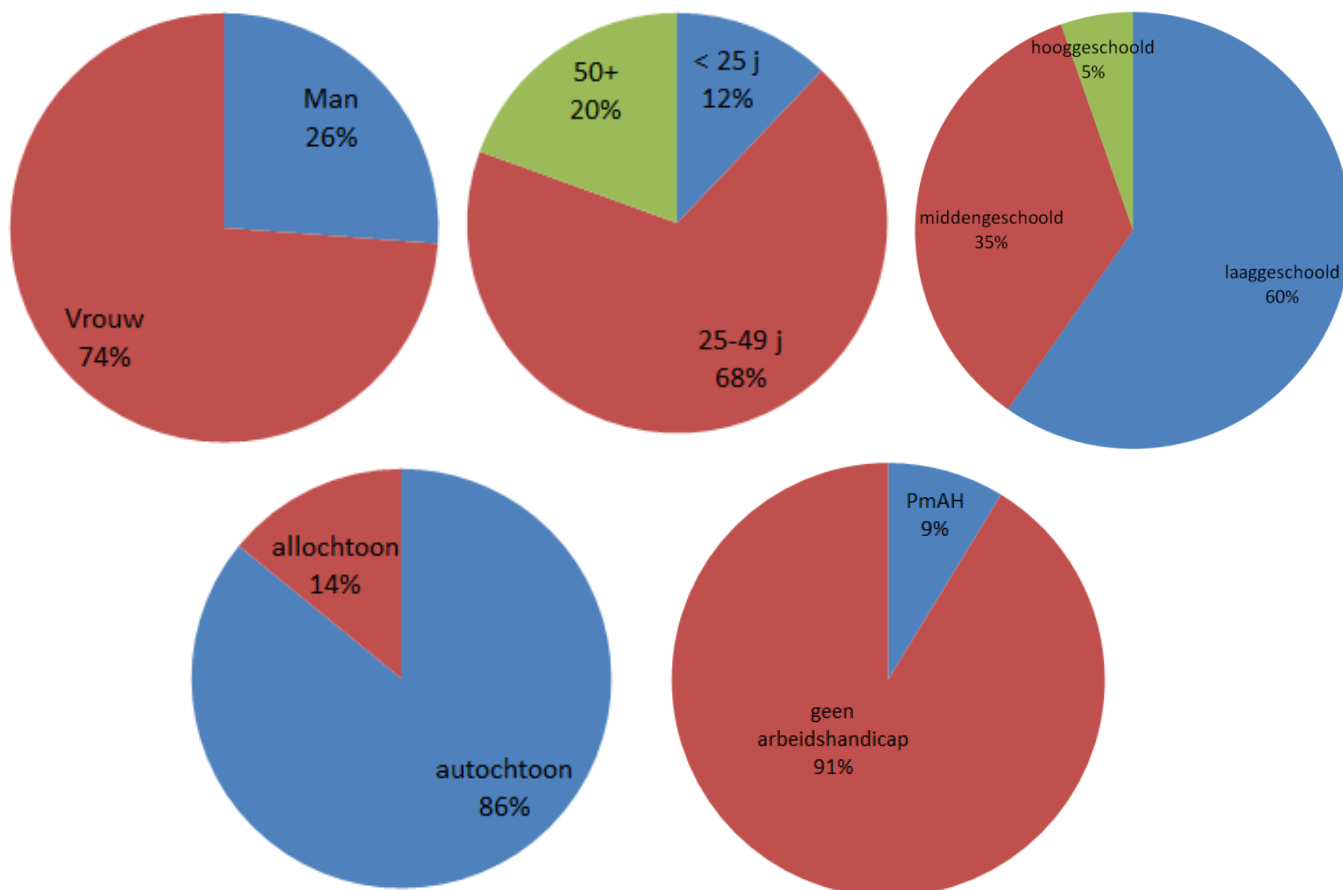
⁸ Laaggeschoold = geen diploma of getuigschrift secundair onderwijs
Middengeschoold = hoogste diploma is een diploma secundair onderwijs
Hooggeschoold = hoogste diploma is een diploma hoger onderwijs (professionale bachelor, academische bachelor, master)

⁹ Iedereen die voldoet aan één van onderstaande voorwaarden, behoort tot de kansengroep allochtonen:
- een nationaliteit hebben die niet hoort tot een van de landen van de Europese Unie of IJsland, Noorwegen, Lichtenstein en Zwitserland
- een herkomst hebben die niet hoort tot een van de landen van de Europese Unie of IJsland, Noorwegen, Lichtenstein en Zwitserland. De herkomst wordt bepaald aan de hand van de historiek van nationaliteiten uit de kruispuntdatabank en gaat drie generaties terug.

Invoegwerknemers

Bijna 3/4de van de Kempense invoegwerknemers is een vrouw. 1 op 5 is ouder dan vijftig. 60% heeft geen diploma secundair onderwijs. 14% is allochtoon en er zijn 13 Kempense personen met een arbeidshandicap tewerkgesteld binnen een invoegbedrijf.

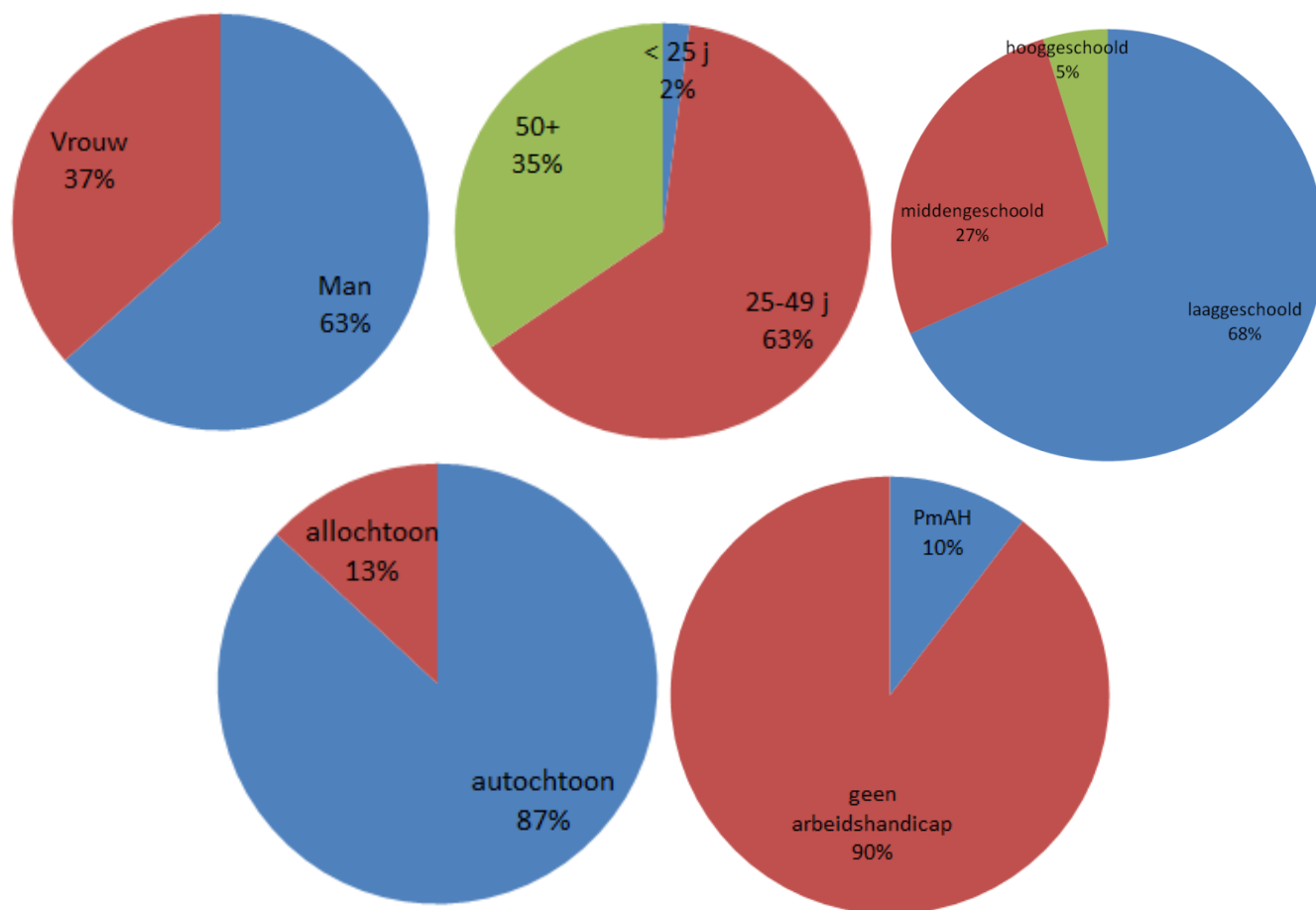
Figuur 4: Kenmerken van de Kempense invoegwerknemers, 2012 van links naar rechts geslacht, leeftijd, studieniveau, autochtoon-allochtoon, personen met of zonder arbeidshandicap (bron: monitor WSE – verwerking RESOC Kempen)

¹⁰ Personen met een arbeidshandicap = mensen met een aantasting van hun mentale, psychische, lichamelijke of zintuigelijke mogelijkheden, voor wie het uitzicht op het verwerven en behouden van een arbeidsplaats en op de vooruitgang op die plaats langdurig en in belangrijke mate beperkt is.

Lokale diensteneconomie

Van de Kempense werknemers binnen lokale diensteneconomie is de meerderheid een man. 1 op 3 is ouder dan 50 jaar, meer dan tweederde is laaggeschoold en 1 op 8 is van allochtone herkomst. 1 op 10 Kempense werknemers binnen de lokale diensteneconomie heeft een arbeidshandicap.

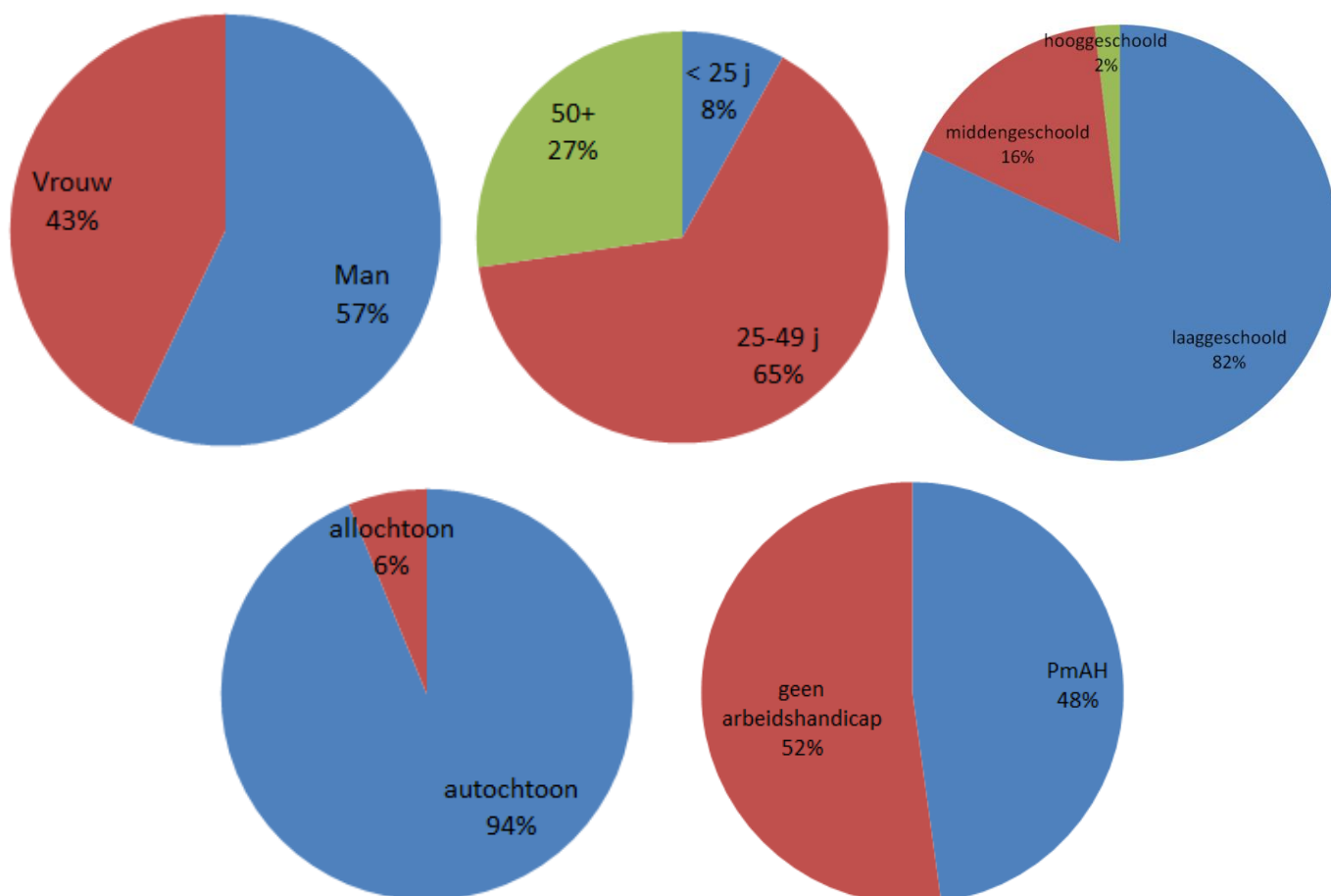

Figuur 5: Kenmerken van de Kempense werknemers binnen de lokale diensteneconomie, 2012 van links naar rechts geslacht, leeftijd, studieniveau, autochtoon-allochtoon, personen met of zonder arbeidshandicap (bron: monitor WSE – verwerking RESOC Kempen)

Arbeidszorg

De meerderheid van de Kempenaren die werken binnen arbeidszorg is man, meer dan 1 op 4 is vijftigplusser en meer dan vier op vijf is laaggeschoold. 10 arbeidszorgmedewerkers zijn allochtoon. Bijna de helft van de Kempense arbeidszorgmedewerkers heeft een arbeidshandicap.

Figuur 6: Kenmerken van de Kempense arbeidszorgwerknemers, 2012 van links naar rechts geslacht, leeftijd, studieniveau, autochtoon-allochtoon, personen met of zonder arbeidshandicap (bron: monitor WSE – verwerking RESOC Kempen)

Afkortingen

VSAWSE	Vlaams subsidieagentschap werk en sociale economie
RESOC	Regionaal sociaaleconomisch overlegcomité
SINE	Sociale inschakelingseconomie
WSE	Werk en sociale economie
PmAH	Personen met een arbeidshandicap